

1884-07-06

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Agnes Bertelsen

FAKTA

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Genf

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
FA 4-001-00017:F7

Emneord:
Rejsebrev, kolera, rejsebrev

DOKUMENTINDHOLD

J. C. Jacobsen skriver fra Schweiz, at alle rejsende fra Sydfrankrig ved ankomsten til Geneve er blevet desinficerede på grund af kolera. Han fortæller om sit ophold hos Gloxin i Lyon. Han beder Agnes Bertelsen sørge for, at alt er i orden til Pasteurs kommende besøg i København.

TRANSSKRIFTION

Genf 6te Juli 84

Hôtel de Metropole

Kjære Frøken Bertelsen

Veiret er her idag ustadigt med Skyer, som aldeles skjule Mont-Blanc og af og til med en fiin, jevn Regn, som har drevet mig hjem fra en længere Spadseretour. Jeg har derfor - indtil videre - Ro til at skrive.

Efter et meget lærerigt Ophold i Lyon og et behageligt Samliv med Gloxin og hans Kone og deres vakkre Børn, reiste jeg igaar Eftermiddags hertil i prægtigt Veir og kom hertil Kl. henad 9. - Men her bleve de Reisende fra Syd-Frankrig modtagne som farlige Forbrydere. Først bleve vi inde-spærrede i et Lukaf, et Maskinrum med vor Haandbagage, derpaa blev denne taget fra os, for at desinficeres og efter længere Venten bleve vi førte ind i en større Halle, hvor der, vistnok i det sidste Øieblik, var anbragt en Række af Bure, hvori vi bleve-puttede ind, deels staaende, deels siddende. Det var Trækasser, hvis Laag var i 2 Dele med et rundt Hul i Midten, som sluttede om Halsen, saa at Hovedet var udenfor Kassen.

For at Hullet i Laaget kunde slutte tæt om Halsen, blev der svøbt Servietter om Halsen og derpaa blev der sat en Spand ind i Kassen, som udviklede en meget stærk Chlor-Damp. I dette Chlor-Bad blev vi i 15 Minutter, hvorpaa vi bleve løsladte, men det kunde ikke undgaas, at man kom til at indaande noget af det concentrerede Chlorluft og ved et Feilgreb ved mit Burs Lukning fik jeg en saadan Dosis at jeg var næved at kvæles af en voldsom Hoste og øieblikkeligt maatte ud igjen for at trække Veiret nogle Minutter, hvorpaa jeg kom ind i en bedre Kasse, hvor jeg havde det taaleligt i mine 15 Minutter, men jeg havde dygtig Hoste og opspytning af Slim lige til Midnat.- Bagagen skulde naturligvis

ogsaa desinficeres, hvilket skulle vare en Time, men da jeg sendte Bud efter den Kl 10, var den endnu ikke færdig og Budet kom tilbage med den Besked at jeg maaske ikke kunde faae den før næste Morgen. Herpaa sendte jeg Budet

tilbage med den Bestemte Erklæring at jeg maatte og vilde have den inden Natten og saa kom den da ogsaa omsider Kl 12. Det var en kjedelig Historie men ogsaa comisk. Ved at see Hovederne af Herrer og Damer med fortrukne Ansigter, fordi Chlordampen irriterede Næse og Hals, kom man uvilkaarlig til at tænke paa lignende Bure, hvoraf kun Hovedet rager op, som man seer i Museer fra Inquisitionens Tid, men da der jo ikke var noget Ondt deri, kunde jeg ikke bare mig for at lee af de fortvivlede Ansigter, som især Damerne skjær, hvilke vistnok bleve ikke lidt forargede over mit muntre Lune.-

Denne Desinfection af Reisende fra Frankrig maa vistnok være besluttet i de allersidste Dage, thi jeg har ikke læst noget derom i Bladene, uagtet jeg har været særlig opmærksom derpaa. -

---

Nu skal jeg tage Beslutning om min videre Reise, men hvilken ? Jeg har sjældent været saa tvivelraadig og vaklende, men nu troer jeg at Spørgsmaalet er afgjort.

Jeg har slaaet enhver Tanke af Hovedet om anstrængende Toure tilfods eller til Hest og vil nøies med at kjøre og seile. Min Plan er nu at seile over Genfer Søen i Morgen d. 7de [i margen] Middag til Villeneuve og derfra at gaae med Jernbanen til Brieg. I Overmorgen d. 8de [i margen] kjører jeg da i en let aaben Vogn derfra over Simplon og ned til Lago Maggiore til Pallanza. Den følgende Dag d. 9de [i margen] seiler jeg til de Boromeiske Øer og videre til Nordenden af Søen og paa Jernbane til Bellinzona, hvor jeg overnatter. Den følgende d. 10de [i margen] Dag kjører jeg da ad Banen gennem St. Gotthard til Zürich, hvor jeg vil hvile mig den derpaa følgende Dag d. 11de [i margen]. Hvorpaa jeg d 12te eller, hvis jeg paa Grund af daarligt Veir etc. Skulde tabe en Dag, da seneste den 13de tager fra Zürich til Nürnberg, hvortil jeg bruger 2 Dage. Jeg bliver da 1 eller høist 2 Dage i Nürnberg til 16de, tager til Frankfurt d 17de og bliver dér og i Wiesbaden og Mainz 3 Dage til d 20de. Jeg kan da være i Kbhvn den 22de, hvis jeg ikke tager et eller andet Bryggeri i Øiensyn paa Veien, men i hvert Fald vil jeg være hjemme d 24de. Jeg kommer altsaa ikke denne Gang til mine

Venner i Rotterdam, hvilket Hr. Kühle maa melde Feltmann, hvis han ellers har noget at skrive til ham.

2)

Tak for Deres Brev. Det synes derefter desværre ikke at Elisas Befindende er synderligt lovende. De Stakler! Hils dem kjærligst fra mig. Hils ogsaa Vus og Maria. Dersom De troer at det kan fornøie Ottilia, kan De sige, at jeg ofte tænker paa hende og Theodora og længes efter dem. Hils Pasteurs og bed dem, dersom Forældrene skulde komme før eller til 24de da at gaae til Hotel d'angleterre i Forveien for at see om den Leilighed, som jeg har bestilt at skulle staae parat for min Regning fra den 24 er tilpas. Jeg kunde ikke see hele Leiligheden, da jeg var der, men jeg saae Salonen med et Arbeidsværelse for M Pasteur og bestilte 2 tilstødende Værelser, ligeledes ud til Torvet, til Soveværelse og Paaklædningsværelse. Alt i 1ste Etage og elegant, som det jeg saae. Jeg sagde Værten, at dersom jeg ikke kom hjem før den 24 de vilde jeg bede M Pasteur fiks, at see paa Leiligheden i mit Navn.- De Breve og Aviser, der vare sendte til Marseille, har jeg rigtigt modtaget i Lyon.

[på langs] Jeg er slet ikke videre bedrøvet over Udfaldet af Valgene, thi Socialdemokraterne ere ikke farlige for Grundlovens Bevarelse, tværtimod!

Der var i Virkeligheden ingen Grund til at undlade at gaae til Marseille, thi vel er det nu ikke tvivelsomt, at det jo er den asiatiske Cholera, men Antallet af Syge og Døde er ikke saa stor, som naar der hersker en anden Sygdom i saa stor en Stad og jeg har i 1855 været baade i Prag og Wien medens der var asiatisk Cholera men ligeledes kun optrædende med forholdsvis faa Tilfælde. Dersom jeg ikke havde givet min Kone det bestemte Løfte, ikke at gaae til Marseille, vilde jeg derfor uden mindste Betænkning have besøgt Velten og hans Bryggeri dér, hvortil Sønnen gjentagende opfordrede mig. Jeg fik imidlertid i Lyon dét at see, som for Øieblikket er det vigtigste og dette Udbytte lønner rigeligt Reisen til Lyon og mit Valgsprog siger jo: " Nøisomhed! " - Hils Kühles, Bang og Alle paa Carlsberg, samt Steenstrups, Djørups, Linds og andre gode Venner og vær selv kjærligst hilset fra

Deres hengivne

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

J. C. Jacobsen

[på langs]

Bed Beckman eller Schmiegelov at see paa Lofterne i
Brolæggerstræde og lad dem male, sagtens med Liimfarver.

4-001-000/4

Gensf. 6te juli 84

Hôtel de Métropole

Ljerm Tønder. Betælling

Reisend er for idag udfærdigt med Bjerst,
saa altsaa kjøbt Mant- blaus og af og til
med en fin, jern sege, saa for dømt en
Ljerm fra en legeren Spadkastens. For for
dørfar - indtil videre - No til at komme.

Effter at været levet i Oxfeld: Lyng og
at besygtigt Sankens med Glogens og sand
Lær og derved mellem Cøren, vilke jeg igaar
Pleamiddagst Jotie i prægigt Kær og Lær
Jotie til Jærst 9. - Men for blaus de
Kerfæde for Ljerm - Lærkerig medtagere saa
farlige Lærkerig. Lærst blaus ni ind,
Lærkerig i ikk Lærkerig, at Mærkerig,
med nar Jærstkerig, Lærkerig blaus Lærkerig
Lærkerig for at, for at det indfærdigt og efter
Lærkerig Lærkerig blaus ni forst ind i nar
Lærkerig Jærst, Lærkerig nar, nar Lærkerig i det færdigt
Lærkerig, nar Lærkerig en Lærkerig af Cøren,
Lærkerig ni blaus puttede ind, Lærkerig Lærkerig,
Lærkerig færdigt. Det nar Lærkerig, Lærkerig
Lærkerig nar i Lærkerig med at nar Lærkerig i
Lærkerig, saa Lærkerig nar Lærkerig, saa at
Lærkerig nar Lærkerig Lærkerig.

Den 24. Junii 1851. Læget Lunds stads
bet om Jættan, blam der ~~et~~ smalt Permilleus
om Jættan og trojan blam der sat en Spand
ind i Søen, som indvæltet en meget stærk
~~et~~ Chlor - Saug. I dette Chlor - bet
blam ni i 15 Minutter, forogaa ni blam
læs lade, men det Lunds stads indgæve, at
man kan se at indaende meget af den
særlige brændt Chlor luft og med at
Læget med mit Lunds stads Læge fik
sig en faadun Døds at jeg var uanset at
Læget af en naldam Jættan og asiblekkest
maatte ind igjæn far at lade. Resten
meget Minutter, forogaa jeg Læs ind i
en beten Søen, forogaa jeg fandt det saaledes
i mine 15 Minutter, men jeg fandt dog lig
Jættan og Oxygning af blam lige til
Midnat. - Bagaaen Rødt naturligt med
og saa det indfæret, smilt Rødt maas
en Eim, men da jeg fandt Læs ofter
den 10, var den endnu stik faadun
og Læs det Læs tilbage med den Læs.
at jeg maatte stik Lunds stads far den far
maatte Maasjen. forogaa fandt jeg Læs det

Lithagen med den bestemde fortløbering at jeg
maatte og mildt saa den inden Kalkens
og saa kom den da ogsaa ansees. Et 12.
Det var nu Gydelig forloren men ogsaa
iæmte. Ved at jeg fandt dem af Jæmmer
og da med mest fortrinlig Ansigt, fordi
Chloridene var iordens Kalk og Jæte, som
man imidlertid vil at kunde jeg ligesom
kunne, naar af den Jæte vil ogsaa og, som
man skal i Mængde for Jæte i den end til,
men da det jo ikke var noget godt trov,
kunde jeg ikke bare mig selv at det var
fortrinligt Ansigt, som efter da man
skal, smilte mig selv til den lidt
for ogsaa med mig selv. —
Denne Det inspektions af Kalkens for
Frankrig var mig selv man bestemt i de
allerede dage, da jeg var ikke last noget
daan i det end, isaglet jeg var meget for
og uendelig den.

Da jeg var i den Bestemmelse om mig
inden Kalk, men smilte? Jeg var spildet
nuet for den end og end, men end
som jeg at, og end er afgjort.

Jeg var staart udsat Eures af Jænder
og anstængende Eures liefde allei liefde og mi
uind med at tjære og jule. Min plan er
27de nu at jule med Geneset Væn i Munges Mitte
di Villenover og desfor at gaar med Jænder
28de di Miez. I Onsdagen tjære jeg da i en
let, aaben Væge desfor omme Simplan og
med di Lago Maggiore di Pallanza.
29de den følgende dag tjære jeg di de Bovermeiske
Fad og ridere di Manden af Væn og per
Jænder di Bellinzona, naar jeg ankommer
30de den følgende dag tjære jeg da at Caanen
gjæmme St. Gotthardt di Lüneck, naar
31de jeg med jule mig den dag følgende dag.
1de 12de (naar jeg) tjære jeg per Foud af daarlige Væn de
Fæde labe en dag, da jule 13de tager
jeg fra Lüneck di Nürnberg, naar jeg ligger
2 dage. Jeg bliver da i allei jule 2 dage
i Nürnberg di 16de, tager di Frankfurt
17de og bliver di og i Weisbaden og Mainz
3 dage di 20de. Jeg kan da nem i Klem
22de, tjære jeg i 3 dage at allei andet Løjper
i Pielgen per Væn, men i jule jule med
jeg naar jule 24de. Jeg kommer
allei i den den Gang di min Væn
i Rotterdam, jule jeg Kjæde i en uilde
Fellmann, jule jeg allei jule jule at jule
di jule.

Daas Brevet eller Schreyvelsen af den paa Posten i Prætoriatet
og det den er, og det med den samme.

Der var i Rindeligheden ingen Grund
til at undlade at gaar til Marseille, thi
næst er det ^{ikke} en ^{ikke} Kærskamp, at det jo er den
afsluttede Cholera, men Antallet af
Døde og Døde er ikke saa stor, som naar
der kommer en anden Epidem i saa stor
en Skat og jeg var i 1853 næst heere
i Prag og Wien indtrent der var afsluttede
Cholera man ligalder Lige og Landene
med forsvaret om fra Cislejden. Derom
jeg ikke gaaer gaaer min Lære til bestemt
Lofte, ikke at gaar til Marseille, men jeg
droger uden mindste Betænkning som
besøgt. Væll og Lære Engageret der,
partiel Lære og gaaer Lære og fortræde
mig. Jeg fik med det i Lyon til
at færd, som for Piabalitet er det nyligst
og dette det ikke Lære er nyligst Lære
til Lyon og mit Waldbyray siger jo:
"Kærskamp!" - Gud Kærskamp, Prag og
Alle paa Carlsberg, ^{Neenstrøp} samt Dyrups, Lunde
og andre gode Ræmmet og næst færd Kærskamp
Lære fra

Jacob Jensen
J. C. Jacobsen